

AAB-011-002404 Seat No. _____

B. P. A. (Sem. IV) (Kathak) Examination

March / April - 2016

History of Kathak Dance - IV

(Core)

Faculty Code : 011

Subject Code : 002404

Time : $2\frac{1}{2}$ Hours]

[Total Marks : 70

- ૧ નીચેના વૈકલ્પિક પ્રશ્નોના યોગ્ય વિકલ્પ પસંદ કરીને ઉત્તરવહીમાં જ જવાબ લખો. ૨૦
- (૧) 'ધી સ્વિર્પીંગ બ્યુટી', 'રેમોન્ડા' અને 'સ્વાન લેક' વગેરે ક્લાસિક બેલેનું નિર્માણ કયા બેલે નર્તકે કર્યું છે ?
- (એ) આના પાવલોવા (બી) દિયાલગેફ
(સી) મર્સ કનીંગહામ (ડી) એલેક્ઝાન્ડર ગોસ્કર્ફ
- (૨) બેલે અને કથક નૃત્યમાં કયાં અભિનયનું પ્રાધાન્ય વિશેષ જોવા મળે છે ?
- (એ) આંગિક અભિનય (બી) વાચિક અભિનય
(સી) આહાર્ય અભિનય (ડી) સાત્વિક અભિનય
- (૩) બેલે હાસ્ય રસનો પ્રયોગ કરનાર ઈંગ્લેન્ડનાં નર્તક કોણ હતાં ?
- (એ) હેસ્ટર સેન્ડ્લો (બી) જોન્ વીવર
(સી) અલિસિઆ માર્કોવા (ડી) દિગાગિલેફ
- (૪) કઈસાલમાં મેરી ટેગ્લિઓનીએ લંડનમાં બેલેટ્ઝ ડાન્સનાં શિક્ષિકા તરીકે ફરજ બજાવી ?
- (એ) ઈ.સ. ૧૮૭૦-૭૧ (બી) ઈ.સ. ૧૮૭૧-૭૨
(સી) ઈ.સ. ૧૮૭૦-૭૧ (ડી) ઈ.સ. ૧૮૭૯-૮૦
- (૫) કયાં કાળમાં ભારતમાં સૌ પ્રથમ વખત આંતરરાષ્ટ્રીય સંગીત સંમેલનનું આયોજન થયું ?
- (એ) શુંગ કાળ (બી) ગુપ્ત કાળ
(સી) કનિષ્ઠ કાળ (ડી) રાજપૂત કાળ
- (૬) પાણિનીના 'અષ્ટાધ્યાયી' પર 'મહાભાષ્ય'ની રચના કોણે અને ક્યારે કરી ?
- (એ) સમુદ્રગુપ્ત, ગુપ્તકાળ (બી) કાલિદાસ, ગુપ્તકાળ
(સી) પતંજલિ, શુંગકાળ (ડી) પતંજલિ, કનિષ્ઠકાળ

- (૭) 'શ્રી ગોપી મેઈન્ડ્સ' કૃતિનું નિર્માણ કઈ બેલે નૃત્યાંગના એ કર્યું હતું ?
 (એ) આઈસાડોરા ડંકન (બી) માર્યા ગ્રેહામ
 (સી) રુથ સેન્ટ ડેનિસ (ડી) આપેલ એક પણ નહિ
- (૮) નૃત્ય પ્રદર્શનની સફળતા માટે સૌથી મહત્વની બાબત કઈ છે ?
 (એ) નર્તકનું શારીરિક-માનસિક સ્વાસ્થ્ય (બી) ઉત્તમ સંગત કલાકારો
 (સી) ઉત્તમ વેશભૂષા-રંગભૂષા (ડી) ઉત્તમ પ્રકાશ વ્યવસ્થા
- (૯) કયા બેલે નર્તકે અનેક વર્ષો સુધી મિલાનમાં નૃત્યની તાલીમ આપી ?
 (એ) મેરિ ટેગિલઓની (બી) ફેની ઈલેસ્ટર
 (સી) મર્સ બ્લેસિસ (ડી) કાર્લો બ્લેસિસ
- (૧૦) કવિ બાણ રચિત કઈ કૃતિમાંથી 'કથકો'નો ઉલ્લેખ પ્રાપ્ત થાય છે ?
 (એ) કાદમ્બરી (બી) હર્ષચરિત
 (સી) કાદમ્બરી અને હર્ષચરિત બંને (ડી) આપેલ પૈકી કોઈ નહિ
- (૧૧) કથક અને બેલે નૃત્યમાં રંગમંચ સાથે સંકળાયેલ સામાન્ય મુદ્દો કયો છે ?
 (એ) પ્રકાશ વ્યવસ્થા (બી) ધ્વનિ વ્યવસ્થા
 (સી) સેટીંગ્સ (ડી) આપેલ તમામ
- (૧૨) કયા કાળ દરમ્યાન ચીની યાત્રી ફાહિયાને ભારતની મુલાકાત લીધી હતી ?
 (એ) શુંગ કાળ (બી) હર્ષવર્ધન કાળ
 (સી) ગુપ્તકાળ (ડી) રાજપૂત કાળ
- (૧૩) કનિષ્કકાળની સમયાવધિ કઈ છે ?
 (એ) ઈ.સ. ૭૮ થી ૧૨૦ (બી) ઈ.સ. ૭૮ થી ૨૦૦
 (સી) ઈ.સ. ૩૨૦ થી ૬૦૦ (ડી) ઈ.સ. ૩૨૦ થી ૫૫૦
- (૧૪) વર્તમાન કથકલી નૃત્ય નાટ્યનાં સ્વરૂપ પર અન્ય કયાં લોક નૃત્ય-નાટ્યોની અસર જોઈ શકાય છે ?
 (એ) રામાક્રમ (બી) કૃષ્ણાક્રમ
 (સી) કુડીઅક્રમ (ડી) આપેલ તમામ
- (૧૫) 'ટોરસ એન્ડ I એર' સ્થિતિમાં એકલ પ્રદર્શનમાં નૃત્યકાર કેટલી ડિગ્રીએ હવામાં ચક્કર લે છે ?
 (એ) ૪૫° (બી) ૧૮૦°
 (સી) ૩૬૦° (ડી) ૭૨૦°
- (૧૬) કયા કાળ દરમ્યાન સંગીત ક્ષેત્રે ઘરાના પદ્ધતિનો ઉદ્ભવ થયો ?
 (એ) રાજપૂત કાળ (બી) હર્ષવર્ધન કાળ
 (સી) ગુપ્તકાળ (ડી) કનિષ્ક કાળ

(૧૭) બોલ્શો થિયેટરનાં પ્રથમ નૃત્ય શિક્ષક કોણ હતાં ?

(એ) એલેક્ઝાન્ડર ગોસ્કાર્થ

(બી) ફિલિપો બેચારી

(સી) મારિયસ પેટિયા

(ડી) એનરિકા કેચેટી

(૧૮) કેટલાક વિદ્વાનોના મત મુજબ નાટ્યશાસ્ત્રની રચના કયા કાળમાં થઈ હોવાનું મનાય છે ?

(એ) નાગ અને પરવર્તીકાળ

(બી) ગુપ્તકાળ

(સી) કનિષ્ક કાળ

(ડી) શૂંગકાળ

(૧૯) બેલે નૃત્યની પદ્ધતિમાં શેનો સમાવેશ થાય છે ?

(એ) લયકારી

(બી) જમીન પર ચક્કરો

(સી) પલ્ટા

(ડી) હવામાં ચક્કરો

(૨૦) મર્સ કનીંગહામ ૧૯૪૦ના દશકમાં કઈ બેલે નર્તકી પાસેથી નૃત્યની તાલીમ મેળવી ?

(એ) આઈસાડોરા ડંકન

(બી) ફેની ઈલેસ્ટર

(સી) આના પાવલોવા

(ડી) માર્યા ગ્રેહામ

૨ કથકલી નૃત્યનો ઉદ્ભવ અને વિકાસ જણાવો.

૩ રશિયન બેલે ડાન્સનાં પ્રકારો જણાવો.

૪ પદ્ધતિનાં સંદર્ભમાં બેલે નૃત્ય અને કથક નૃત્યનો તુલનાત્મક અભ્યાસ કરો.

૫ મેરી ટેકલીઓની અને મર્સ કનીંગહામનાં જીવનચરિત્રો લખો.

૬ ટૂંકનોંધ લખો. (કોઈપણ બે)

(૧) શૂંગકાળમાં નૃત્ય

(૨) રાજપૂતકાળમાં નૃત્ય

(૩) પૂર્વ મધ્યકાળમાં નૃત્યકલા